

BEWAAR HET PAND

UITGAVE TOT BEVORDERING VAN DE HANDHAVING DER OUDE GEREFORMEERDE BEGINSELEN

Meditatie

De wenende vrouwen

En Jezus, Zich tot haar kerende, zeide: Gij, dochters van Jeruzalem, weent niet over Mij, maar weent over uzelf, en over uw kinderen!

Lucas 28:28

Die wenende vrouwen van Jeruzalem zijn ons in zekere zin toch wel sympathiek. Nietwaar? Terwijl de lijdende Jezus van alle kanten alleen maar spot en hoon ontmoet, tonen deze vrouwen tenminste nog medelijden. Wellicht zijn deze vrouwen uit nieuwsgierigheid meegelopen met de kruisstoet op weg naar Golgotha. En blijkbaar zien ze toch het onderscheid tussen Jezus en die beide anderen, die met Hem moeten sterven. En als ze dan zien hoe Jezus met Zijn bebloede rug bijna bezwijkt onder de last van de kruispaal en Simon van Cyrene gedwongen wordt om het kruishout van Jezus over te nemen, dan vullen de ogen van deze vrouwen zich met tranen. En ze beklagen Hem, Die uitgeleid wordt om in de bloei, in de kracht van Zijn leven te sterven aan het vloekhout.

In onderscheiding van de soldaten en de schare is er bij deze vrouwen blijkbaar toch nog menselijk gevoel, medelijden bij het zien van de lijdende Christus.

Ja, en toch: Jezus wijst deze tranen af! Hij is van dit medelijden niet gediend. Immers het medelijden, het wenen van deze vrouwen bewijst zo duidelijk, dat ook zij niets verstaan van de betekenis van de persoon en het werk van de Heere Jezus. Zij zien in Jezus het slachtoffer van geweld, misschien ook nog wel een martelaar voor de goede zaak, maar zij verstaan allerminst dat zij zelf, door hun schuld, Zijn kroon hebben gevlochten en Zijn beker gevuld.

Jezus hoort hun klagen. En Hij ziet

vooruit, de toekomst in! En Zijn hart is vol rouw en droefheid. Zijn profetisch oog ziet het naderend gericht over Jeruzalem. In dat klaaggeschrei van die vrouwen beluistert Hij nu reeds de jammerklachten van die vreselijke dag wanneer over enkele tientallen jaren de Romeinen de heilige stad zullen binnendringen en daar een vreselijke slachting zullen aanrichten. Dan zullen er buiten Jeruzalem meer dan drieduizend kruisen staan opgericht, met aan elk kruis een gefolterde Jood. Jezus doorvoelt het in Zijn eigen smarten. En als dit met het groene hout geschiedt, wat zal dan met het dorre geschieden!

Daarom: "Gij, dochters van Jeruzalem: weent niet over Mij, maar weent over uzelf en over uw kinderen!"

Geliefde lezers, er worden ontzaglijk veel tranen geschreid in deze gebroken wereld. Er wordt wat afgeweend in dit tranendal. Maar er is wel verschil tussen tranen en tranen. Verreweg de meeste tranen komen niet in Gods fles terecht. Ze vallen ernaast! Tranen vanwege de gevolgen der zonde, tranen van wroeging, tranen van bitterheid. Kain's tranen, Ezau's tranen, Judas' tranen. Ze vallen allen buiten Gods fles! Het zijn onvruchtbare tranen. Ze werken niets uit! De droefheid der wereld werkt de dood! De dichter mag zeggen: "mijn tranen hebt G' in Uwe fles vergaard!" Het zijn de tranen, die voortvloeien uit de droefheid naar God, die een onberouwelijke bekering tot zaligheid werkt. Het zijn de tranen van Petrus: en naar buiten gaande, weende hij bitterlijk! Want Jezus had hem aangezien! Het zijn de tranen van de boetvaardige zondares, die Jezus' voeten ermee nat maakt. Het zijn de tranen van zondesmart en van liefdesverlan-

gen. Het zijn niet maar gevoelstranen, maar harte-tranen. Al gaan ze niet buiten het gevoel om. Het zijn de tranen van een verbroken hart en van een verslagen geest. Het zijn de tranen, die dierbaar zijn in Gods oog. Daarom bewaart Hij ze in Zijn fles!

Weent niet over Mij, maar weent over uzelf en over uw kinderen! Jezus zegt het tot de dochters van Jeruzalem. Hij zegt het ook tot ons! Hij heeft onze tranen van medelijden niet nodig. Hij wijst ze af. Weent niet over Mij!

Weent over uzelf! Want dan zullen de tranen van boetvaardigheid, van oprecht berouw door Mij gedroogd worden. Dan zult ge getroost worden door Mij, Die met uw zonden beladen die bange kruisweg gegaan ben! Ik ben die bange weg gegaan, opdat Ik de treurigen Sions zou kunnen vertroosten met Mijn bloed en wonden.

Weent over uzelf en over uw kinderen!

Zalig, die treuren, want zij zullen vertroost worden!

Ds. M. Vlietstra.

Van de administratie

We ontvingen in de afgelopen periode f 287,50 aan giften en konden weer 6 nieuwe abonnees inboeken. Hartelijk dank hiervoor.

Van de penningmeester van de school in Dundas, de heer Droogendijk, ontvingen we een brief naar aanleiding van de giften, kollekten enz., die we hier in Nederland voor de school ontvingen. Hij schreef o.m. het volgende: "We zijn zeker zeer waardierend voor uw inspanning om giften in te zamelen voor ons en dank aan de lezers voor hun milde gaven. Sinds we van de regering geen subsidie ontvingen voor onze school, steunen we geheel op schoolgeld en giften van ouders en op giften van vrienden veraf en wijd verspreid, om onze inspanning en de zorg voor een Christelijke

opvoeding voor onze kinderen te financieren. Breng alstublieft onze oprechte dank over aan uw lezers voor hun voortdurende steun".

Tot zover een gedeelte van de brief van de penningmeester.

Dezer dagen hebben we weer gelden overgemaakt naar Canada. U ziet het: uw giften worden erg gewaardeerd. We geven hierbij nog eens de bankrekening van de school in Dundas door: Rabobank Alphen a.d. Rijn t.n.v. Rehoboth School Society Dundas Hamilton.

Wat zijn wij in Nederland, wat onze scholen betreft, toch rijk gezegend, dat praktisch alles gesubsidieerd wordt. We bevelen dan ook de school in Dundas van harte bij u aan.

Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2405 XL Alphen a.d. Rijn, tel. 01720-74202, giro 704350.

Van de redactie

Met ontroering hebben we kennis genomen van het onverwacht overlijden van onze vriend en broeder Ds. P. Beekhuis, die op de aanstaande ont-

moetingsdag nog gesproken zou hebben. De Heere heeft gezegd: Het is genoeg. Nu mag hij rusten van zijn arbeid en naar wij geloven mogen volmaakt dienen. In het volgende nummer hopen wij uitgebreider stil te staan bij zijn heengaan en begrafenis. De Heere sterke mw. Beekhuis en de verdere familie.

We herinneren u nog eenmaal aan de komende ontmoetingsdag: 17 april

1993 in het kerkgebouw van Sliedrecht-C. Aanvang morgensamenkomst 10.30 uur. Opening: Ds. A. van Heteren. Spreker: Ds. M. Vlietstra. Aanvang middagsamenkomst: 14.00 uur. Opening: Ds. M. v.d. Sluys. Spreker: Ds. J.P. Boiten. Sluiting: Ds. M.C. Tanis. Het zijn altijd goede dagen, we hopen weer vele jongeren en ouderen te ontmoeten.

AvH.

De Gezonde Gelovige (8)

Hoe voert de Heilige Geest deze vrijmaking van de zonden in het werk der verbrijzeling uit?

De Geest van Christus werkt dit uit door een tweevoudige daad, namelijk zedelijk en krachtdadig.

Het dunkt u wellicht een lichte zaak, zegt Shepard, gewillig te zijn dat Christus u van al uw zonden zou ontlasten, doch ik zeg, dat de almachtige arm des Heeren u hier alleen kan onderwijzen.

Hoe beweegt de Geest zedelijk het hart over het kwaad der zonde en keert Hij het krachtdadig van de zonde af?

Hij beweegt de ziel de zonde te zien gewapend met toorn en vloek, werkende de dood, prangt het hart als het grootste kwaad en zuivert zo dien etter tot de grond toe uit om de ziel tot genezing geschikt te maken.

Als de Geest de zonde waarlijk doet gevoelen, dan gevoelt de ziel de zonde als het grootste kwaad. Anders zal iemand Christus nooit waarderen als het grootste goed. Matth. 10:37. Anders blijft een mens leven en volharden in zijn zonden.

Er wordt een drievoudig kwaad gezien in de zonde.

- a. Het kwaad van verkeerdheid en ongelijk tegen God
- b. Het kwaad van knaging en benauwdheid
- c. Het kwaad van afscheiding der ziel van God.

Het tweede kan alleen de verworpenen beroeren. Het eerst is alleen in degenen, die dadelijk, gerechtvaardigd, geroepen en geheiligd zijn, die hun zonden betreuren voor zoveel ze tegen God, die hun een verzoend God is begaan zijn en voor zoveel ze zijn tegen het leven Gods dat in hen zijn aanvang heeft genomen, hierover zuchten zij erover als uit een lichaam des doods.

Het derde gevoelen de uitverkorenen in de eerste aanval die de Geest in het

werk stelt. Het valt de ziel hard, namelijk dat ze God heeft verlaten en van alle gemeenschap en vereniging met Hem is uitgesloten. Joh. 16:6. De Geest overtuigt van zonde, hoe? Omdat zij niet in Mij geloven d.i. zij zullen zien en geloven en gevoelen, dat zij geheel van Mij vervreemd zijn, zij zullen van Mijn heerlijkheid en rijkdom en genade horen en van die gelijkheid, die al degenen die Mij bezitten genieten en genieten zullen; maar zij zullen wenen omdat zij zonder Mij leven en zolang zonder Mij geleefd hebben. Zo komt de ziel in een staat van zoeken, zij zoekt God en Christus. Zij gevoelt het gemis en een verlies van beiden door de zonde, want het einde van al de vrese, verschrikkingen en droefenissen, die de uitverkorenen bevangen, is om hen tot God en in de gemeenschap van Hem, Die de enige Toevlucht des mensen is weder te brengen. Als de ziel de bitterheid van haar tegenwoordige scheiding van God niet zou gevoelen zo zou ze nooit tot Hem trachten weder te keren als tot haar grootste goed. Is de wond in het hart veroorzaakt door de gevoelde bittere scheiding van God, niets dan vereniging en gemeenschap met God zal het genezen en wederom troosten.

Christus, Zijn hand op de ziel gelegd hebbende, om haar eerst terug te brengen tot Zichzelf en zo tot de Vader als gesteld zijnde om al de verdrevenen Israëls te vergaderen doet hen gevoelen dat zij verdreven zijn en geworpen van Gods gezegend Aangezicht en tegenwoordigheid, opdat zij ten laatste naar hun thuisreis zouden wensen. Hebr. 7:25; Jes. 56:8.

Verworpenen hebben dit gevoel der zonde, dit middel tot hun wederkeer tot God niet. Hierom is het, dat de zielen dergenen, die God zalig maakt nooit gerust zijn, voordat zij tot God komen en gemeenschap met Hem hebben, maar zij treuren om hun

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk
verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter, Ds. A. van Heteren en Ds. D. Slagboom.

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Copie voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" opzenden naar: Ds. A. van Heteren, Bruijgomstraat 2, 4251 EP Werkendam. Telefoon 01835-1113.

ADMINISTRATIE:

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn, tel. 01720-74202, postrek. 70.43.50 t.n.v. de administrateur van "Bewaar het Pand" te Alphen a/d Rijn.

Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar.

Advertenties f 0,60 per mm met een kolombreedte van 6 cm. Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

scheiding van Hem en het verbergen van Zijn Aangezicht totdat de Heere Zich wederom laat zien.

De noodzaak van zijn ellende te gevoelen vóór de toepassing van het geneesmiddel

Dezulk, die menen, dat het niet noodzakelijk is zijn ellende te gevoelen, vóór de toepassing van het geneesmiddel, of van onze vereniging met Christus, omdat waar gevoel is, daar Christus alreeds is, en daarom niet eerst de wet, maar het evangelie willen hebben gepredikt, hebben het mis.

Christus is niet gekomen om te roepen rechtvaardigen maar zondaren, zieken om te genezen, die hun ziekten kennen en gevoelen bijzonder door de Wet. Rom. 3:20.

Eerst de Wet verkondigen en de rampzalige staat van de zondaar in het verachten van het evangelie. Het doel en de middelen zijn altijd goede vrienden geweest. Ook de apostelen hebben altijd deze manier gehouden. Paulus toonde eerst aan de Joden en de Heidenen, dat ze onder de zonde waren. Zie Rom. 1-3. In het Nieuwe Testament wordt gesproken van de worm die nooit sterft, een vuur dat nooit uitgeblust, de toekomstige toorn etc. Het geloof is de deur om tot Christus te komen en dit de weg tot het geloof.

Te zeggen dat een mens eerst Christus en het leven kan hebben eer hij enige geestelijke ellende voelt, is te zeggen, dat een christen eerst genezen moet zijn, opdat hij ziek mag worden, geheeld om gekwetst te worden, de Geest der aanneming ontvangen te hebben, eer hij Dien ontvangen heeft om te ontvangen de Geest der dienstbaarheid wederom tot vreeze.

Indien de dienaars van het Evangelie het geneesmiddel willen prediken, vóór zij de ellende hebben aangewezen, wee deze eeuw, welke verstoken zal zijn van die zegeningen waarin de voorgaande roemden, en daarvoor de Heere dankten.

Merk eens op of degenen die het gebruik der wet miskennen om ons tot Christus te leiden niet bijtijds ertoe zullen vervallen, dat zij tegenstanders worden van sommige hoofddelen van het Evangelie.

Eerst moet gepredikt het wee en de ellende der mensen of liever die zoo onderen mengen, dat het hart der toehoorders door beide, op het diepst geraakt moge worden, doch eerst door hun ellende.

De grootste wonde der christenen is gebrek aan diepe vernedering en verslagenheid. Al de zonde die de aarde en de hel vervullen zijn in eens ieder hart. Als ik mij niet vergis zegt Shepard hangt veel af van het verstand van de volgende zaken:

1. Dat er dan moet zijn enig gevoel van ellende, voor het toeëigenen van het geneesmiddel.
2. Dat deze verbrijzeling of dit gevoel van zonde is gewrocht door den Geest van Christus, niet door de kracht des mensen, om zichzelf daardoor te bereiden tot verdere genade.
3. Dat deze verschrikkingen en droefenissen in de uitverkorenen in kracht verschillen van die, welke vallen in de verworpenen, daar deze de ziel afleiden van Christus, gene niet. In dezen zijn wij het dan alleszins eens. De vraag is alleen, of er in de uitverkorenen, vóór hun vereniging met Christus, die verdere bewerking is, te weten: de ziel af te scheiden van zonden, gevoegd bij verschrikkingen en droefenissen, welke niet zouden wezen in de verworpenen? Met één woord, of er niet een bijzonder werk des Geestes is, in de ziel van zonden af te wenden, ten minste ten opzichte van haar natuur, vóórdat de ziel door het geloof tot Christus wederkeert.

Vierde Hoofdstuk

De derde daad van Christus macht in het verlossen en zaligmaken van zondaren is verootmoediging

Als de Heere Jezus het hart door verbrijzeling heeft verbroken, gaat Hij voort om het ook te vernederen. Immers Hij woont bij de verbrijzelde en vernederde, dus bij degenen, die over hun zonden ook verootmoedigd zijn.

Dan gaat Shepard vier dingen ontvouwen: Wat deze verootmoediging is, wat de noodzakelijkheid daarvan is, welke middelen de Heere gebruikt om ze te werken, welke mate daarvan wordt vereist.

Wat is deze verootmoediging? Verootmoediging is dat werk des Geestes waardoor de ziel afgebroken zijnde van eigen wijsheid en zelfvertrouwen in enig goed dat ze heeft of doet zich onderwerpt en zich nederlegt onder God om gedaan te worden naar Zijn Welbehagen. 1 Petr. 5:6; Lev. 26:41.

De verootmoediging snijdt de mens af van al zijn hoge inbeeldingen en zijn zelfvertrouwen op het goede dat in hem zou zijn of hij in zich neemt te vinden en zo is de ziel klein voor God.

(wordt vervolgd)

Katwijk aan Zee, Ds. J. Veenendaal.

Verontrustende ontwikkelingen (9)

De rechter in Nederland dreigt te gaan bepalen wat Gods Woord in onze tijd nog wel en niet mag zeggen. De Bijbel dreigt het zwijgen opgelegd te worden. Mag de zonde geen zonde meer genoemd worden? Mag het "alzo spreekt de Heere" niet meer klinken? Dan zal ten deze toch gelden: Gode meer gehoorzaam zijn dan de mensen, wat de gevolgen dan ook zijn.

Een onrechtvaardige veroordeling

Een SGP-raadslid uit de gemeente Kerkwijk werd eind maart veroordeeld tot een geldboete van duizend gulden, omdat hij zich beledigend zou hebben uitgelaten over homoseksuelen. Het is een voorwaardelijke straf met een proeftijd van twee jaar, zodat hij in eerste instantie niets hoeft te betalen. Misschien vraagt u zich af: Hoe kon het zover komen? De Wet gelijke behandeling is toch nog niet van kracht? Die moet toch nog door

de Eerste Kamer behandeld worden? Kan er dan toch al zo'n vonnis worden uitgevaardigd? Inderdaad kan dat in ons vaderland. Daar valt de volgende verklaring voor te geven. Voor deze uitspraak van de rechter is de weg gebaad door uitbreiding van het Wetboek van strafrecht waarbij het discriminatie-artikel 137 werd uitgebreid met geslacht en seksuele gerichtheid. Als uitvloeisel van verontrustende ontwikkelingen in de Nederlandse wetgeving hebben we nu te maken gekregen met een eerste vonnis op dit gebied. Voor het eerst heeft de Nederlandse rechter uitgesproken dat homosexualiteit niet als een uit te roeien zonde mag worden betiteld. In deze bewoordingen had het raadslid uit de gemeente Kerkwijk zich uitgelaten tegenover een campingshouder van een homo-camping. Wat betekent het vonnis van de rechtbank in de praktijk voor de veroordeelde? Het vonnis betekent dat het raadslid zijn

uitspraken niet mag herhalen. Doet hij dit toch, in dezelfde of in iets andere bewoordingen, dan zal hij opnieuw veroordeeld worden. Het vonnis heeft de betekenis van een waarschuwing. Het houdt in: Wat u gedaan hebt, mag u niet meer doen. Dat betekent dus dat het Bijbelse standpunt met betrekking tot homosexualiteit niet meer mag worden uitgedragen. Dat wil zeggen dat niet alleen het raadslid het zwijgen wordt opgelegd in deze zaak, maar ook de Bijbel. Ten diepste mag op dit gebied niet meer klinken: "Alzo spreekt de Heere". Het raadslid had niet de bedoeling met zijn opmerkingen de campinghouder met wie hij sprak te beledigen. Maar de bedoeling van de spreker is voor de rechtbank niet doorslaggevend, wel of een bepaalde uitdrukking of zegswijze beledigend overkomt.

Toekomstige veroordelingen

Het valt te vrezen dat er nog wel meer van dergelijke rechterlijke uitspraken zullen komen. Wat er zal gebeuren als het raadslid zijn mening herhaalt laat zich niet moeilijk raden. De vraag dient ook onder ogen gezien te worden wat er zal gebeuren met predikanten en ambtsdragers die zich in het openbaar zullen uitlaten over homosexualiteit en daarbij Gods Woord als richtsnoer nemen. De kerken kunnen bij de behandeling van het zevende gebod over deze zaak toch moeilijk zwijgen. Het spreken van de kerken zal ook een uitstraling naar buiten hebben. Datgene wat wordt gepredikt dient door te klinken in het maatschappelijke leven. Zullen hier geen moeilijkheden rijzen? Wie op het gebied van homosexualiteit zijn mening in het openbaar te kennen geeft, kan veroordeeld worden. Wat de Bijbel zegt is niet onduidelijk, ook al zijn er helaas theologen die hier anders over denken. Gods Woord keurt homoseksueel gedrag af, zowel in het Oude als in het Nieuwe Testament. De minister meent dat we de Bijbel op dit punt zo niet mogen laten spreken. Zij kan zich helaas op theologen beroepen die dit ook zo zien. Maar het "alzo spreekt de Heere" staat boven de mening van mensen. Samengevat moeten we zeggen dat de belijdenisvrijheid van de kerken in het geding is. Godsdienst dreigt al meer teruggedrongen te worden tot het privé-terrein van het leven. Godsdienst dreigt al meer een zaak te worden die wordt teruggedrongen naar de binnenkamer en geen beteke-

nis meer mag hebben voor het openbare, maatschappelijke leven. We gaan naar een samenleving toe waarin ieder mag doen wat hij zelf wil en daarin niet gewaarschuwd wil worden door anderen, niet terechtgewezen wil worden, niet tot bekering van de zonden opgeroepen wil worden, zeker niet door christenen die willen vasthouden aan het gezag van Gods Woord op zedelijk gebied. Wie op grond van Gods Woord zich uitlaat over het zedelijk gedrag van een ander, kan veroordeeld worden.

Het laatste oordeel

Het zal er ten diepste niet om gaan hoe mensen over Bijbelse opvattingen oordelen. Uiteindelijk is beslissend hoe de Heere zal oordelen. De Zaligmaker zal wederkomen en Rechter zijn over levenden en doden. Het kan zijn hier door mensen veroordeeld te worden en vrijgesproken te worden door God. Daar wijst het slot van artikel 37 van de Nederlandse geloofsbelijdenis op. In de tijd van de opstelling van dit belijdenisgeschrift was het werkelijkheid. Toen werd de zaak van Gods kinderen door vele

rechters en overheden als ketters en goddeloos veroemd. Maar die zaak zal bekend worden de zaak des Zoons Gods te zijn. Gaan we naar een tijd toe waarin de zonde geen zonde meer genoemd mag worden? De Heere geve vrijmoedigheid en standvastigheid om in liefde en bewogenheid en zeker niet vanuit de hoogte te mogen belijden: "Alzo spreekt de Heere." Laten we ook bedenken dat alleen een uitkomen voor Bijbelse principes op levensbeschouwelijk gebied de zaligheid niet zal meebrengen. Het wonder van wedergeboorte, bekering en geloof is noodzakelijk. Dan alleen geldt het slot van artikel 37 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis waar gesproken wordt van de eeuwige heerlijkheid als een genadige vergelding. "En tot een genadige vergelding zal hen de Heere zulk een heerlijkheid doen bezitten, als het hart eens mensen nimmermeer zou kunnen bedenken. Daarom verwachten wij dien groten dag met een groot verlangen, om ten volle te genieten de beloften Gods in Jezus Christus, onzen Heere."

Ds. A. van Heteren.

Nederlandse Geloofsbelijdenis (50)

Wettige verkiezing en gezag (2)

Het eerste gedeelte van artikel 31 heeft onze aandacht gehad: de wettige verkiezing van de dienaren, ouderlingen en diakenen tot het ambt. Ons rest nu nog het laatste gedeelte over het gezag van de ambtsdragers. Zij hebben "macht en autoriteit".

Eigenlijk kwam dit al uit in het voorgaande artikel 30. Daar werd beleden dat de Kerk geregeerd wordt door de kerkelijke ambten. Regering zonder macht en gezag is ondenkbaar. Uiteraard hebben we het dan niet over de macht, die door een sterke hand wordt uitgeoefend. Het gaat om de regering naar de geestelijke politie, de geestelijke bestuurswijze. Dat bepaalt ook de aard van macht en gezag voor het ambt. In de Kerk heeft het Woord Gods gezag. De ambtsdragers zijn het middel dat dit gezag in de Kerk openbaar komt.

Nu gaat artikel 31 dit nader uitwerken door de principiële gelijkheid van de ambtsdragers in macht en autoriteit te belijden. Daarbij wordt er ook gesproken van de achting, die de ambten onder ons behoren te hebben. Gezag roept om ontzag.

"En aangaande de Dienaars des

Woords, in wat plaats dat zij zijn, zo hebben zij eenzelfde macht en autoriteit, zijnde altégunder Dienaars van Jezus Christus, de enige algemene Bisschop en het enige Hoofd der Kerk. Daarenboven, opdat de heilige ordinantie Gods niet geschonden worde of in verachting kome, zo zeggen wij, dat een ieder de Dienaar des Woords, en de ouderlingen der Kerk in bijzondere achting behoort te hebben, om des werks wil, dat zij doen, en in vrede met hen te zijn, zonder murmuring, twist of tweedracht, zoveel mogelijk is".

Gelijkheid

Dit artikel gaat duidelijk in tegen de wijze, waarop de Roomse Kerk bestuurd wordt. Die bestuurswijze noemen we de hiërarchie. Er is daar een rangorde in de aan elkaar ondergeschikte machten. Er zijn bisschoppen, priesters, diakenen, subdiakenen enz. Boven allen staat de paus van Rome. Zo is er een hogere- en lagere geestelijkheid met verschillende bevoegdheden. Daartegen stelt onze belijdenis de gelijkheid in macht en autoriteit van de dienaren des Woords. In de lijn van dit gehele artikel kun-

nen we dit uitbreiden voor alle ambtsdragers. Net zo min als de éne predikant niet boven de ándere mag staan, is dat ook van toepassing op de ouderlingen en diakenen. Ook mogen de predikanten niet heersen over de andere ambtsdragers. We moeten dit wel goed verstaan! Het gaat om de gelijkheid "in macht en autoriteit". Het woord autoriteit heeft hier de betekenis van gezag. Het van God tot het - ambt - geroepen - te - zijn geven macht en gezag. Zo is de meest eenvoudige dienaar in dit opzicht niets minder dan de meest geleerde. Al Gods geroepen dienaren preken hetzelfde evangelie en hebben állen hun bekwaamheid uit God.

Er is onderscheid in de gaven, die God gegeven heeft. Zo heeft de éne dienaar meer wijsheid als de ándere en heeft de éne dienaar meer geestelijk inzicht dan de ándere. Het mag uitkomen in de verschillende plaats, die Gods dienaren hebben in het midden van de Kerk. Maar dit mag nooit betekenen dat er een heersen over elkaar zal zijn.

In de tijd der reformatie is dit gelijkheidsbeginsel aangaande de macht en autoriteit ook uitgewerkt in de Kerkorde. Waren er aanvankelijk ook in de kerken van de reformatie hier en daar nog superintendents, die toezicht hielden over de anderen, al spoedig werd in de kerk in ons land een artikel aangenomen, waarin de principiële gelijkheid onder de dienaren des Woords en de andere ambtsdragers uitdrukt werd. We vinden dat onder ons altijd nog - in wat andere woorden - in de Kerkorde art. 17: "Ten aanzien van de dienaren des Woords zal zoveel mogelijk gestreefd worden naar gelijkheid, zowel wat betreft de plichten als de rechten, die hun ambtsbediening met zich brengt..".

Het is helaas in de praktijk vaak anders. Een goede belijdenis waarborgt nog geen praktijk, waarin de heerszucht uitgebannen is. Ook ambtsdragers hebben de doorwerking nodig van de Heilige Geest. Die Geest maakt het waar: "Eén is uw Meester, namelijk Christus en gij zijt allen broeders."

De enige algemene Bisschop

Onze belijdenis laat hier het diepste beginsel doorklinken, waarom er geen heerschappij in de Kerk des Heeren mag zijn. Het is het beginsel van de alleen-heerschappij van Christus in Zijn Kerk. Hij is de enige algemene Bisschop en het enige Hoofd der

Kerk. Hij heeft het alleen, in alles en over allen, te zeggen. Hij regeert door Zijn Woord en Geest. Zijn dienst-knechten zijn Zijn dienaren. Zij hebben naar Zijn bevelen te luisteren.

Vanuit dat beginsel heeft Calvijn het pausdom bestreden. Het ging hem om de eer van Christus. Hij schrijft zo treffend in zijn commentaar op Efeze 1:22 "... en heeft Hem der gemeente gegeven tot een Hoofd boven alle dingen..": "Want als Christus alleen het Hoofd genoemd wordt, zo worden voorwaar zowel alle engelen als alle mensen, gesteld in orde der leden; zodat hij, die onder de anderen de allernuttigste is, nochtans één van de leden is onder het algemene Hoofd; en zij - de Roomsche - schamen zich niet te roepen, dat de gemeente zonder Hoofd zou zijn, zo zij niet een hoofd had op de aarde nevens Christus. Dit is een zeer schandelijke heiligschennis, dat men zo weinig eer aan Christus toeschrijft, dat de gemeente geacht wordt geschonden of onvolmaakt te zijn, zo Hij alléén de eer behoudt, die Hem van de Vader gegeven is". Het is de taal die telkens gehoord wordt in de belijdenisschriften van de reformatie.

In bijzondere achting

Het einde van artikel 31 is een opwekking om de van God geroepen ambtsdragers te achten. Wellicht valt het daarbij op, dat het alleen betrokken wordt op de dienaren des Woords en de ouderlingen. Dat behoeft uiteraard geen reden te zijn om hier niet aan de diakenen te denken. Ze horen er ook bij.

Het is een voluit schriftuurlijk gegeven, dat er eer gevraagd wordt voor de ambtsdragers in hun ambt. Onze belijdenis haalt geen schriftplaatsen aan. Temeer gebeurt dat wél in de formulieren, die onder ons bij de bevestiging van predikanten en van ouderlingen en diakenen gelezen worden. Het treft in beide formulieren. We kunnen hier eerst wijzen op dat van de predikanten. Aan het eind is er de toespraak tot de gemeente "En gijlieden geliefde christenen, ontvangt deze uw dienaar met alle blijdschap en houdt de zodanigen in grote waarde. Gedenkt, dat God Zelf ulieden door hem aanspreekt en bidt..". Dat laatste herinnert aan 2 Corinthhe 5:20 "Zo zijn wij dan gezanten van Christus' wege alsof God door ons bade; wij bidden u van Christus' wege, laat u met God verzoenen". Zo werd in de tijd der reformatie de eer van de verkondigers

van Gods Woord benadrukt, die tot het "gezantschap Gods verheven zijn en ook als Zijn engelen te erkennen zijn".

We kunnen ook wijzen op dat van de ouderlingen en diakenen. Daar wordt verwezen, zowel in het begin als aan het eind naar 1 Timotheüs 5:17 "Dat de ouderlingen, die wel regeren, dubbele eer waardig geacht worden..". We gaan hier niet in op de vele verklaringen van de uitdrukking "dubbele eer" maar hoe ook bedoeld; het wijst toch zeker op de waardering die zij moeten ontvangen.

Om huns werks wil

De achting voor de ambtsdragers moet er allereerst niet zijn om hun persoon maar om hun werk. "Om de werks wil, dat zij doen". De Heilige Schrift benadrukt dit. 't Gaat om de ouderlingen, die wel "regeren" (1 Timotheüs 5:17). Om de diakenen die wel "gediend" hebben (1 Timotheüs 3:13). Telkens wordt dus verwezen naar hun werk. En in 1 Thessalonicenzen 5:12 en 13 staat het zonder meer: "En wij bidden u, broeders, erkent degenen, die onder u arbeiden en uw voorstanders zijn in de Heere en u vermanen. En acht hen zeer in liefde om huns werks wil". Hier wordt uiteraard niet gezegd dat de persoon van de ambtsdrager onbelangrijk is. Er zou dan een streep komen door de vereisten tot het ambt, waar onze belijdenis in het vorige artikel van gesproken heeft. We kunnen alleen al denken aan 1 Timotheüs 3:2 "Een opziener moet onberispelijk zijn..". Het is roeping voor de Kerk om daar op te letten. Ook zal onze belijdenis persoon en werk niet van elkaar willen scheiden. Waar het ambt in de vreze Gods bediend wordt, zal dat ook door Gods genade een stempel zetten op iemands leven.

He gaat er hier op dat tot de achting voor de ambtsdragers niet de persoon bepalend is maar zijn werk. Hoe komt het onder ons ook voor dat allerlei gebreken oorzaak zijn voor de verachting van hen, die in de kerk dienen of zelfs omdat men eenvoudig de persoon niet mag! Andersom wordt soms een persoon aangebeden en verwacht men een zegen, alleen omdat die en die predikant preekt. Het blijkt trouwens, dat het dan spoedig met de afgodische verering gebeurd is, als de persoon tegenvalt. Het is gevaarlijk om de persoon van een prediker naar de kerk te gaan en niet om het Woord, dat verkondigd wordt.

Het gaat beslissend om het "waken over uw zielen". Daarin moeten de ambtsdragers geacht worden. Dan letten we op het Woord, dat verkondigd wordt en zoeken voor onze zielen, wat we nodig hebben. Dat wil de Heere zegenen. Dan komt er een band aan hen "om huns werks wil" in het leven van die God vrezen.

Zoveel mogelijk is...

We lezen hier nog van "in vrede met hen zijn, zonder murmurering, twist en tweedracht". Het was in de tijd van de opstelling van onze belijdenis al niet veel beter dan vandaag, dat die in het ambt dienen ook heel wat tegenkanten ontmoeten. Maar het is goed om nog te letten op de laatste woor-

den: "zoveel mogelijk is". Het zal betrokken moeten worden op "in vrede met hen zijn".

Er is een grens aan de gehoorzaamheid aan de ambten. Daar wisten zij van, die de strijd met Rome hadden meegemaakt! Niet voor niets staat hier dus "zoveel mogelijk is". De vrede met de ambtsdragers kan en mag niet "gekocht worden met verloochening van de waarheid van Christus". Die niet werkelijk dienaren des Woords zijn, mogen niet erkend worden. Het is goed daaraan te denken bij deze woorden: "zoveel mogelijk is" en die niet al te gemakkelijk een andere invulling te geven!

D. Slagboom.

Apeldoornse Dogmatiek (4)

Plaatsbepaling

In de verantwoording voor de verschijning van de Apeldoornse Dogmatiek wordt *de Schrift als uitgangspunt* genomen. Gereformeerde dogmatiek onderzoekt de bijbelse fundering van de christelijke leer, zoals in de belijdenis van de Kerk verwoord. Terecht wordt gezegd: het Schriftbewijs is het hart van de reformatorische theologie.

De dogmatiek mag in het onderzoek van de confessie overigens niet blijven steken. Zij moet uit die Schat nieuwe en oude dingen voortbrengen. Zoals Christus Zelf dat zegt in Mattheüs 13:52.

Nadat vastgesteld is dat de Bijbel uitgangspunt van alle dogmatische onderzoek is, wordt ook uitgesproken dat deze Apeldoornse Dogmatiek *confessioneel gereformeerd* wil zijn. Het gaat er niet om vrijblijvend te theologiseren vanuit de Bijbel. De schrijvers achten zich gebonden aan de christelijke c.q. reformatorische belijdenissen. Het gaat erom aandachtig te luisteren naar de stem van de Kerk met name in de confessies van de Reformatie.

Wat de gereformeerde dogmatische "traditie" betreft: De schrijvers van het boek willen graag aansluiten bij gereformeerde dogmatici als J. Calvijn en H. Bavinck (1854-1921). Zij worden klassieke vertegenwoordigers van de *gereformeerde traditie* genoemd. Wij moeten ons inderdaad niet schamen voor het 'bondgenootschap der voorgelachten'. Hoewel terecht: "Wij waarderen de gereformeerde traditie (zoals van Calvijn en

Bavinck, v.d.M.) maar we stemmen in met de gereformeerde confessie". Anders gezegd, we achten ons aan Calvijn en Bavinck niet op dezelfde wijze gebonden als aan bijv. de Heidelbergse Catechismus en de Dordtse Leerregels.

Nu staat de Kerk van de Reformatie uiteraard niet op een eiland. Vandaar dat een goede gereformeerde dogmatiek ook voortdurend moet *confronteren met andere theologieën*, die het reformatorisch belijden onderuit halen zoals de opvattingen van Kuitert voor

wie de Schrift, dus zeker ook de confessie van de Reformatoren, geen maatstaf meer is.

In de Apeldoornse Dogmatiek wordt daarom ook zeer intensief van gedachten gewisseld met Karl Barth en H. Berkhof.

Deze Dogmatiek wil het belijden van de Kerk der eeuwen ook *verstaanbaar maken voor eigen cultuur en tijdgenoten*. Dus in begrijpelijke woorden het erfgoed doorgeven.

Het boek is ingedeeld in hoofdstukken met grote en kleine letters. De grote letters zijn ook voor leken te volgen. Mits hij of zij enige theologische belangstelling heeft. Het behoeft ook de lezer van Bewaar het Pand dus niet af te schrikken om het boek te kopen.

Het is de bedoeling van de auteurs een dogmatiek te schrijven die *praktisch* van aard is. De dogmatiek is op kennis en dienst van God gericht.

Een heel mooie uitdrukking van Calvijn is dat "de leer in het hart overgebracht moet worden en in onze wandel overgaan."

Het gaat om het geloof dat door de liefde werkende is (Galaten 5:6).

Maar het hoogste doel van de dogmatische bezinning is de verheerlijking van God en de Heere Jezus Christus. Daarin bereikt het geloof dat na wil denken zijn hoogtepunt.

L.W. v.d. Meij.

In gesprek met Comrie (4)

Wat is dan de betekenis van het geloof als het gaat om vereniging met Christus?

Wanneer de Heilige Geest Christus met de zondaar verenigt en levend maakt, dan verenigt zich de uitverkoren zondaar ook met de persoon van Christus door het geloof. Dat is de band van de vereniging aan de zijde van de gelovige.

Is die vereniging dan wederzijds?

Inderdaad. De Heere Jezus zegt in de gelijkenis van de wijnstok en de ranken, Johannes 15:4, Blijft in Mij, en Ik in u. Blijft in Mij, namelijk door het geloof. En Ik in u, dat is door de Geest. De vereniging tussen Christus en de zondaar wordt vergeleken met een huwelijk. De gelovige is de bruid van het Lam. En voor een huwelijk heb je wederzijdse bewilliging nodig. Zo is het ook hier. Christus en de uitverkoren gelovigen zijn met een dub-

bele knoop met elkaar verbonden. Dat is een knoop die nooit losgemaakt zal worden. Al werden de macht van de hel en de wereld daartoe samengevoegd.

Wat zijn de daden van het geloof, waardoor de gelovige zich met Christus verenigt?

Dat is wel een vraag van groot belang voor u en mij.

Ik zal zo duidelijk mogelijk daarop antwoorden.

Allereerst begint de gelovige zijn verbond met alle lusten en begeerlijkheden te verbreken. Hij zegt ze de dienst op. Als het minste beginsel van nieuw leven in zijn hart komt, ziet hij de dwaasheid, de last en de slavernij van de zonde. Er ontstaat een oprechte en algemene afkeer van de zonde, maar ook een vereniging van zijn ziel met al het goede. De gelovigen kunnen in de tegenwoordigheid van de Heere

zeggen, dat zij alle zondige wegen haten. Wij zien dat ook bij de bekering van Saulus en anderen. Zodra zich nieuw leven openbaart, wordt de eerste vraag: Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal? Zij kunnen dan niet langer twee heren dienen.

Weet de gelovige zich direct verzekerd van zijn aandeel aan Christus?

Zeker niet. Hij begint zijn afgescheiden staat te zien. In het verborgene beweent hij die voor God. Omdat hij Jezus mist! De gelovige is bedroefd over zijn onuitsprekelijke ellende en jammerlijke toestand. Er is geen droefheid met deze te vergelijken. En daarom houdt hij bij de Heere aan met de vraag of Hij naar een dode hond zou willen omzien en Zijn genadescepter toereiken.

Waarom ziet hij hoe langer hoe meer de noodzaak van de vereniging met de Borg, Christus?

Omdat hij verstaat dat hij buiten die geloofsvereniging met Christus in geen enkel opzicht de Heere kan behagen. Hij beseft dat, als de schuldeisers hem aanspreken, hij niets heeft om te betalen. Alles wordt te licht bevonden. Hij kan die duizend talen-

ten die hij schuldig is, niet betalen.

Wat is de vrucht van deze ontdekking?

De gelovige wordt zo tot een heilige wanhoop gebracht. Hij roept uit dat het bij hem buiten hoop is. Hij kan het leven in eigen hand niet langer vinden. Daarom verwerpt hij ook alle eigengerechtigheid als "schade en drek". Het wordt alles een wegwerpelijk kleed. Hij wordt een geestelijke bankroetier.

En waartoe leidt de ondervinding van deze geestelijke armoede?

De gelovige komt nu als een dorstig hert bij de genadetroon. Ja, hij gaat hongeren en dorsten naar Jezus Zelf en Zijn gerechtigheid, meer dan een hert schreeuwt naar de waterstromen. Hij klopt en roept om genade en geen recht: laat toch een kruimeltje van het kinderbrood aan een onwaardige hond gegeven worden! Het is bij hem zoals bij David in Psalm 63:1, 2 in de woestijn van Juda: O God! Gij zijt mijn God! ik zoek U in den dageraad; mijn ziel dorst naar U; mijn vlees verlangt naar U, in een land, dor en mat, zonder water.

L.W. v.d. Meij.

moet hem in zijn waarde laten. Hij doet dat jou ook. Tenminste, dat zegt hij. Hoewel hij zonder een bepaalde opzet, toch een zekere invloed van zichzelf doet uitgaan. En zeker op jonge mensen. Want die man die je ontmoet, denkt er heel gemakkelijk over. En dan kan de gedachte bij je opkomen: Waarom zou die man geen gelijk kunnen hebben? Weten wij het dan maar alleen? Zo begint de twijfel te groeien. En menigeen is zo van lieverlede het spoor, waarin hij opgevoed is, kwijt geraakt. Hij is van de kerk afgeraakt en in het ruime sop van de wereld terecht gekomen.

Je kunt natuurlijk zeggen, dat het bij de zodanigen niet diep heeft gezeten. Dat het op z'n best "tijdgelovigen" zijn geweest. Want als het "echt" geweest zou zijn, dan zou het zo ver niet zijn gekomen. Ik moet je in zekere zin daarin gelijk geven. Er zijn heel wat tijdgelovigen. Mensen die voor een bepaalde tijd de waarheid aanhangen, zelfs verdedigen, en toch afvallen. En dat kan met degenen die waarlijk door de Heilige Geest bearbeid worden, niet gebeuren. Daar is geen afval de heiligen. Dat is gelukkig waar. Doch daar staat tegenover dat wij geen hartekenners zijn. Wij zien altijd maar aan wat voor ogen is. De Heere alleen kent het hart. Het is trouwens ook mogelijk, dat iemand die dreigt af te vallen, nog van de dwaling zijns weegs bekeerd wordt. Gelukkig dat ook dat kan. Bij de Heere zijn alle dingen mogelijk.

De vrouw, die er tot nu toe niets van begreep, neemt weer het woord. "Heere, geef mij dat water, opdat mij niet dorste, en ik hier niet moet komen om te putten". Als zij zegt: "Geef mij dat water", dan lijkt het de goede kant op te gaan. Het zou een heilbegerige vraag kunnen zijn. En gelukkig zijn er die vragen. Vragen van mensen, die iets van Psalm 42 kennen: "Gelijk een hert schreeuwt naar de waterstromen, also schreeuwt mijn ziel, tot U, o God." Mogelijk leeft dat ook wel in jullie hart. Het zou een heel goede zaak zijn. Want de zodanigen worden op Gods tijd zeker verhoord. Doch het vervolg van wat die vrouw zegt, wijst er op dat die "heil"begeerte nog niet in haar aanwezig is. Zij denkt nog steeds aan "natuurlijk water". Daar moet zij elke dag voor naar de Jacobsbron. En dat is een vermoeiende bezigheid. Daar wil zij best van af. Op zichzelf nog wel een begrijpelijke zaak. Wij kunnen dat in onze gecultiveerde omgeving eigenlijk maar

Voor de jeugd

De Samaritaanse vrouw (13)

"De vrouw zeide tot Hem: Heere, geef mij dat water, opdat mij niet dorste, en ik hier niet moet komen om te putten"

Joh. 4:15

Beste jongelui,

We hebben gehoord dat Jezus tegen die Samaritaanse vrouw al heel wat heeft gezegd. Hij heeft gesproken over het "water, dat Ik hem geven zal". Daarmede bedoelde Hij in geestelijk opzicht, datgene wat in Hem aanwezig was, en wat zou kunnen dienen tot zaligheid van deze verloren vrouw. Want dat moeten we steeds voor ogen houden, dat deze vrouw een "verloren vrouw" was. Het was een vrouw, die alleen maar het natuurlijke leven kende en van het geestelijke leven nog geen verstand had. Dat is uit de antwoorden die zij tot nu toe aan Jezus heeft gegeven, duidelijk gebleken. Zij had alleen maar verstand van natuurlijk water, uit de Jacobsbron en niet van het levende water uit de Levensbron, de Heere Jezus Christus. Want hij is de

Levensbron, waar een ieder op moet aangesloten zijn door het geloof, wil het goed met hem zijn op weg en reis naar de eeuwigheid.

"Een ieder!" Dat geldt natuurlijk ook ons. Want deze vrouw was in de ogen van de vrome Joden maar een veracht mens. Zo kan het nog zijn. Wij zijn kerkse mensen. Althans daar ga ik voor het merendeel van mijn lezers van uit. En hoe kijken wij dan op de wereld neer? Dat zijn mensen die helemaal van niets weten. Wat moet je er eigenlijk mee beginnen? Het is niet zo eenvoudig om daar een antwoord op te geven. Als je met een werelds mens in contact komt, ga hem dan eens vertellen, wie God is, en wat er gekend moet worden om wel getroost te kunnen leven en zalig te kunnen sterven. Hij denkt heel anders. En elk mens heeft een weg die hem recht schijnt. Zo heeft Salomo het al neer geschreven. En zo is het nog. Ieder mens denkt dat hij het bij hete rechte eind heeft. Je moet hem daarom met jouw principes niet lastig vallen. Je

moeilijk voorstellen. Wij draaien de kraan open en het water loopt uit de muur. Eenvoudiger kan het niet. Veronderstel dat je er elke dag op uit zou moeten om met een emmer hier of daar water te moeten gaan halen. Het zou op de duur wel gaan vervelen. Wie zou daar niet eens van bevrijd willen worden. En als het niet over water gaat, dan kan het nog over andere dingen gaan. Elke dag weer hetzelfde werk te moeten doen, dat kan op de duur een zeer vervelende zaak worden. Men moet er daarom van tijd tot tijd wel eens van worden ontslagen. Vakantie is voor velen een onontbeerlijke zaak. Menigeen zal dit onderschrijven. We met "eentonigheid" te maken heeft, kan deze vrouw begrijpen. Elke dag weer naar de Jacobsbron te moeten, gaat vervelen. Er zijn schriftverklaarders, die in het antwoord van deze vrouw zelfs een zekere spot hebben ontdekt. Want in vers 11 heeft zij al gezegd: "Gij hebt niets om mede te putten". Dus: "Geef mij dat water, opdat mij niet dorste, en ik hier niet moet komen om te putten". Met andere woorden: Je praat wel over levend water, doch hoe zou je het mij kunnen geven? Je hebt toch niets om mede te putten? O.a. Calvijn denkt zelfs aan spot en een uitdaging. Geef eens water zonder putmateriaal? Dat is toch niet mogelijk? Anderen denken wat gunstiger en schrijven haar antwoord toe aan onbegrip. Wij willen hier geen uitspraak over doen. Hoewel een mens er niet te goed voor is, om met het aanbod van genade, door onbegrip, te spotten. Want hoe is een mens? Zolang hem de ogen niet geopend worden, heeft hij geen begrip van de geestelijke goederen die bij de Heere te verkrijgen zijn. Het kostelijkste wordt daardoor veracht, doordat men de waarde er niet van ziet. Hij is net als deze vrouw: Aangelegd op natuurlijk gemak: "opdat mij niet dorste". Zij wil zich geen enkele geestelijke moeite getroosten. Wie wil dat wel? Voert het natuurlijke weer niet altijd de boventoon? Elk mens verkiest de aarde boven de hemel. Het tijdelijke boven het blijvende. Of niet? Laat een ieder eerlijk met zichzelf omgaan. Wij komen uit den aard der zaak steeds met mensen in aanraking. Ook jonge mensen. En waar gaat dan het hart naar uit? Men komt nog naar de kerk en ook naar de catechisatie. Doch het is meer een moeten dan een willen. De vragen die geleerd moeten worden, laat men voor wat ze zijn. Men

kijkt er nauwelijks naar. En als men het nog doet, dan gebeurt dit zo goedkoop mogelijk. Men heeft het boekje voor zich. Men zoekt te berekenen welke vraag men krijgt. En als het antwoord dan niet meer dan drie woorden telt, krijgt met het nog, Niet omdat men het geleerd heeft, doch omdat men het gauw gezien heeft. Krijgt men een vraag waar men niet op had gerekend, dan krijgt men ook in het geheel geen antwoord. Of een totaal verkeerd antwoord. Omdat men nog wel het antwoord heeft zoeken (?) te leren, zonder naar de vraag te kijken. Een bewijs dat men van het geheel niets begrijpt en er ook geen interesse in heeft.

De een vindt het toe moeilijk. De ander niet bij de tijd genoeg. Ik heb het al op de vele manieren geprobeerd in mijn leven. Doch hoe je het ook aanpakt, het resultaat is steeds hetzelfde. Als er over voetballen gesproken wordt, zijn er negen van de tien goed bij de tijd. Dan kent men alle termen. Doch als er over God en Goddelijke zaken gesproken wordt, dan is het altijd nog zeer, zeer moeilijk om de leerlingen wat bij te brengen. Als je het tien keer voorzegt, en daarbij ook

nog schrijft op een bord, zodat men het kan zien, en je vraagt er de volgende week naar, dan word je aangekeken alsof men nog nooit iets heeft

"O God! Gij hebt mij geleerd van mijn jeugd aan, en tot nog toe verkondig ik Uw wonderen".

Ps. 71 : 17.

De Bond van Christelijke Gereformeerde Zondagsscholen in Nederland geeft met verslagenheid kennis van het plotseling overlijden van haar gewaardeerde 2e voorzitter

DS. P. BEEKHUIS

in de leeftijd van 57 jaar.

Vanaf 1976 heeft hij als 2e voorzitter onze Bond met grote ernst en toewijding mogen dienen. Hij was begaan met het lot van kinderen voor de eeuwigheid. Met dankbaarheid denken wij terug aan zijn liefde en inzet voor het zondagsschoolwerk.

De Heere gedenke zijn vrouw in dit smartelijke verlies.

*Namens het bestuur van de BCGZ,
ds. B. de Romph, voorzitter.
P. Middelkoop, secretaris.*

En ik hoorde een stem uit den hemel, die tot mij zeide: Schrijf, zalig zijn de doden, die in den Heere sterven, van nu aan. Ja, zegt de Geest, opdat zij rusten mogen van hun arbeid; en hun werken volgen met hen.

Openbaring 14 : 13.

Tot onze diepe droefheid heeft het de HEERE behaagd, voor ons zeer plotseling, tot Zich te nemen mijn innig geliefde man, mijn schoonzoon, onze broer, zwager en oom

PIETER BEEKHUIS

*Predikant van de Christelijke
Gereformeerde Kerk te
Rotterdam-Kralingen.*

In de leeftijd van 57 jaar.

H.B. Beekhuis-Bevelander
en verdere familie.

2 april 1993.
van Slingelandtlaan 27,
3051 HV Rotterdam.

De begrafenis heeft plaatsgevonden
woensdag 7 april j.l.

"Zo zijn wij dan gezanten van Christus' wege, alsof God door ons bade; wij bidden u van Christus' wege: Laat u met God verzoenen".

2 Kor. 15 : 20.

Met grote ontroering nam de kerkeraad van de Christelijke Gereformeerde Kerk te Noordeloos kennis van het plotseling overlijden van zijn oud-herder en leraar

DS. P. BEEKHUIS

Met de woorden van bovengenoemde tekst verbond hij zich aan onze gemeente, die hij van 1968 tot 1981 in grote trouw heeft mogen dienen. Als een gezant van Christus heeft hij onder ons verkeerd.

De Heere sterke en trooste mevr. Beekhuis in dit smartelijk verlies.

*Namens de kerkeraad
voornoemd:
ds. B. de Romph, praeses.
C. den Hartog, scriba.*

gehoord. Spreek je er met de ouders over, dan komt het niet zelden voor, dat men zegt: Wat wil je dominee? Wij deden het vroeger ook zo. In plaats dat men zich schaamt over wat men vroeger deed, vindt men het eigenlijk nog wel mooi, al zegt men dat dan natuurlijk niet met zoveel woorden.

Er zijn natuurlijk wel uitzonderingen, Maar die zijn zeer spaarzaam. Als deze dingen je aan de toekomst doen denken, dan komt de benauwende vraag naar boven: Wat moet er van de kerk terecht komen? Nu houdt God Zijn kerk in stand. Dat is zeker. Doch voor zover wij mensen het bekijken kunnen, ziet het er niet zo rooskleurig uit, om het woord "droefvig" nog niet te gebruiken.

Ik moet weer gaan eindigen. Ik wil alleen nog herinneren aan de Panddag, die dit jaar op zaterdag 17 april weer te Sliedrecht gehouden zal worden. Ik hoop dat er veel jongeren zullen zijn, en ouderen niet minder. De opkomst is niet bepaald stijgende. Ik zie dat als een bewijs van het feit, dat het waarheid is, wat hierboven geschreven is. Ik hoop dat we

beschaamd zullen worden, en dat de kerk de "menigte" niet zal kunnen bevatten. Laten we daarom zeggen: Tot ziens voor ditmaal, op 17 april in Sliedrecht D.V. Jullie aller vriend

Ds. H.C. v.d. Ent.

Boekbesprekingen

Ds. J. van Amstel, **ANGST**, 86 blz., f 16,50, Uitgeverij de Groot Goudriaan. De schrijver beoogt een pastorale handreiking te bieden aan hen die met angst(en) hebben te maken. Behandeld wordt: Angst voor God, voor de mensen, voor jezelf, voor de wereld, voor de satan, voor de zonde, voor ziekte, voor de dood, voor het oordeel, voor de toekomst. We willen u iets noemen uit de inhoud. Gesignaleerd wordt op blz. 33 dat het Bijbel lezen al meer wordt teruggedrongen door het TV kijken. Op blz. 82 wordt gewezen op de mogelijke

gevolgen van de wet gelijke behandeling. In kort bestek weet de schrijver veel behartenswaardige zaken aan de orde te stellen.

A.J. Smits, STAVENISSE DOOR STORM EN VLOED VERWOEST, 93 blz., f 16,90, 2e herziene druk, Uitgeverij Den Hertog B.V., Houten.

De eerste druk van dit boekje dateert van 1956. Vergeleken met de eerste druk is hoofdstuk 10 "Opdat wij niet vergeten" uitgebreid en er is een nieuw hoofdstuk toegevoegd dat handelt over de herdenkingsdienst en herbegravenis. Het boek handelt over wat plaatsvond in Stavenisse nu ruim 40 jaar geleden. Op de blz. 16 en 17 wordt verhaald hoe toen nog ouderling Slager zich er toe gedrongen voelde op de naar later zou blijken laatste zondag voor de ramp een preek van Smytegelt te lezen over Psalm 119:120 en hoe hij na het lezen van de predikatie nog een vermanend woord tot de gemeente richtte. De

Ps. 145 vers 19b.
En Hij hoort hun geroep en
verlost hen.

Met grote verslagenheid en innige droefheid, deelt de kerkeraad der Chr. Ger. Kerk Rotterdam-Kralingen mede, dat in volle zekerheid des geloofs, door de HEERE is thuisgehaald onze zeer geliefde herder en leraar

DS. P. BEEKHUIS

Met dankbaarheid gedenken wij dat hij gedurende 12 jaar onze gemeente heeft mogen dienen, naar de lust van zijn hart.

Het is onze wens en bede, dat het woord dat onder ons gesproken is, geheiligd mag worden aan het hart.

Gedenke de HEERE mevr. Beekhuis in deze smartelijke weg en dat haar toevlucht mag zijn tot de God van alle vertroosting.

Sterke de HEERE de verdere familie.

Namens de kerkraad,
2e voorzitter, M. v. Gelder,
scriba, D.C. Overduin.

Rotterdam, 2 april 1993.

Je baan opgeven om het Evangelie te verkondigen. Veel broeders en zusters in Rusland willen graag hun leven in dienst van God stellen.

Door de slechte omstandigheden is de gemeente veelal niet in staat evangelisten te onderhouden.

Friedensstimme neemt de kosten voor levensonderhoud, reizen, lektuur enz. voor haar rekening.

STEM VAN DE VREDE

FRIEDENSSTIMME

ГОЛОС МИРА

GIRO 4132334

POSTBUS 15 • 2800 AA GOUDA • TEL. 01820-10733

nazang was Psalm 119:60. Een goede zaak om kennis van dit boekje te nemen.

Piet Jansen, IK GELOOF HET WEL, 70 blz., f 15,50, Uitgeverij de Groot Goudriaan, Kampen.
Op eigen wijze en in eigen woordgebruik (dat niet altijd het onze zou zijn) geeft de schrijver zijn gedachten over diverse aspecten van het geloof. Eerst wordt op eigen wijze de kern van de apostolische geloofsbelijdenis verwoord, vervolgens komen allerlei zaken aan de orde die samenhangen met het geloof.

AvH.

PLAATS UW FAMILIEBERICHTEN IN BEWAAR HET PAND

BOEKENREGISTER K R E T A fl. 195,-

Het eenvoudige programma voor het invoeren van al uw boeken in de computer.

Trefzeker vindt u alles terug ook op titel, trefwoord of (Bijbel-) tekst

ARCHIPEL INFORMATICA bv

Programmatuur voor kerk, vereniging en pastorie
Plesmanstraat 64, Postbus 884
3900 AW Veenendaal, tel. 08385-11889
VRAAG VRIJBLIJVENDE EEN INLICHTINGENFOLDER

VOOR BIJBELS
IN STATENVERTALING

Grote zakbijbel met
Psalmen en Formuleren.
Afmetingen 10,6 x 15,9 cm,
zwart, met goudopdruk en
leeslinten.

H1-20 f 59,50
kunstleer, kleursnee

H1-21 f 62,00
idem, met landkaartjes

H4-21 f 133,50
leer, goudsnee, duimgrepen,
met landkaartjes

H5-21 f 162,00
leer, goudsnee, duimgrepen,
ritssluiting, met landkaartjes

**Zoekt u een
passend ge-
schenk voor
belijdenis?**

oooooooooooooooo

Kleine zakbijbel met
Psalmen en Formuleren.
Afmetingen 8,7 x 12,2 cm,
zwart, met goudopdruk en
leeslinten.

D1-20 f 48,50
kunstleer, kleursnee

D1-21 f 51,00
idem, met landkaartjes

D3-20 f 85,00
kunstleer, kleursnee, duim-
grepen

D5-21 f 140,50
leer, goudsnee, duimgrepen,
ritssluiting, met landkaartjes

Datheen:
D1-21d f 51,00
kunstleer, kleursnee, met
landkaartjes

In de boekhandel verkrijgbaar en in onze bijbeldepots.
Een uitgebreide folder wordt u op verzoek toegezonden.
Bestellingen zonder postzegel naar:

GEREFORMEERDE BIJBELSTICHTING

Antwoordnr. 2809, 4140 WB Leerdam, tel. 03451-10155

Voor AL uw:
boeken - bijbels - CD's
kantoorartikelen
Uw adres:

BOEKHUIS het KOMPAS
SCHERPENZEEL
Dorpsstraat 164, 03497-4355

Vakantie op Texel

Gezelligheid, rust, activiteit, ontspanning...
U vindt het allemaal op Texel.
Bel ons en reserveer een bungalow of sta-
caravan voor uw vakantie in eigen sfeer!

vakantieoord
De Verrassing
Oosterend, 02220-18391

**Bemiddeling
Kraam- en
Gezinszorg
Meijer (B.K.G.M.)**

Reeds velen maakten gebruik van
de bemiddeling voor Kraam- en/of
Gezinszorg.

Heeft u Kraam- of Gezinszorg
nodig en u bezit geen TV, bel dan
gerust.

**Bemiddeling Kraam-
en Gezinszorg Meijer**

Telefoon 02943 - 1145, mevr. J. Meijer.

Voor nieuw op te zetten reïntegratieprojecten onder
Moçambiquaanse vluchtelingen en ontheemden in
Moçambique komt ZOA-Vluchtelingen zorg graag in
contact met belangstellenden voor de functies van

PROJECT MANAGER EN LOGISTIEK MANAGER (M/V)

**ZOA-
Vluchtelingen zorg**
heeft als doelstelling
hulp te verlenen aan
vluchtelingen en
ontheemden en
slachtoffers van
rampen. Deze hulp
wordt zonder
aanzien des
persoons gegeven,
als een betoon van
christelijke
barmhartigheid. Haar
grondslag is Gods
Woord zoals beleden
in de Drie
Formulieren van
Enigheid.

**CHRISTELIJKE ORGANISATIE
VOOR INTERNATIONALE
VLUCHTELINGENHULP**

In het Zuid-Westen van het Milange district in de
Zambezia Provincie van Moçambique zullen
projecten worden opgezet voor uit Malawi
teruggekeerde Moçambiquaanse vluchtelingen
alsook voor ontheemden in Moçambique.
De projecten die uitgevoerd gaan worden, zullen zijn
op het gebied van de gezondheidszorg, landbouw,
onderwijs, water en sanitatie en wederopbouw.

De voornaamste taken van de medewerkers zullen
zijn het leiding geven aan een cultureel gemengd
team van diverse beroepskrachten die uitvoering
zullen gaan geven aan de specifieke projecten.

Wij zoeken kandidaten die:

- minimaal een opleiding op HBO-niveau hebben;
- zelfstandig kunnen werken en leven onder eenvoudige omstandigheden;
- een geduldige en flexibele houding hebben;
- goed kunnen organiseren en coördineren;
- logistiek inzicht hebben;
- leiding kunnen geven en kunnen werken in en met een cultureel gemengd team;
- doorzettingsvermogen hebben;
- de Engelse taal in woord en geschrift beheersen;
- Portugees spreken of willen (en kunnen) leren, (Spaans of Frans strekt tot aanbeveling);
- beschikbaar zijn voor minimaal 2 jaar;
- de grondslag en doelstelling van de Stichting onderschrijven;
- belijdend en meelevend lid zijn van één van de reformatorische kerken.

Kandidaten die aan de genoemde eisen voldoen
worden verzocht 14 dagen na verschijning een
sollicitatiebrief vergezeld van een zo uitgebreid
mogelijk curriculum vitae te zenden aan:
ZOA-Vluchtelingen zorg, t.a.v. dhr. P.H. Schermers,
projectsecretaris, Postbus 10343, 7301 GH Apeldoorn.
Voor nadere informatie kan met de projectsecretaris
telefonisch contact worden opgenomen (055- 663833).